

Sygn. akt IV CSK 245/18

POSTANOWIENIE

Dnia 8 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa R. C., E. C., I. C. i P. L.
przeciwko Polskiemu Biuru Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 stycznia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda E. C.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 28 grudnia 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) nie obciąża powoda E. C. kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w S. zasądził wyrokiem z dnia 16 grudnia 2016 r. od pozwanego Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych na rzecz powodów R. C., I. C., E. C. i P. L. wskazane w wyroku kwoty, z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę wywołaną śmiercią rodziców/teściów lub dziadków poszczególnych powodów (art. 446 § 4 k.c.), spowodowanej wypadkiem komunikacyjnym z winy kierowcy samochodu ciężarowego, którym na czerwonym świetle uderzył w prawidłowo jadący samochód osobowy, kierowany przez R. C. Roszczenia powodów stanowiły dodatkowe kwoty pieniężne ponad wcześniej otrzymane przez

pokrzywdzonych, przyznane decyzją (...) Zakładu Ubezpieczeń z dnia 24 listopada 2014 r.: 100 000 złotych dla R. C. oraz po 10 000 złotych dla pozostałych powodów.

W wyniku rozpoznania apelacji obu stron, Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 28 grudnia 2017 r. zmienił zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji i obniżył zadośćuczynienie R. C. ze 150 000 złotych do 40 000 złotych, I. C. z 90 000 złotych do 30 000 złotych, E. C. i P. L. z 90 000 złotych do 50 000 złotych dla każdego z nich, zasądził też odsetki, oddalił apelację powodów poza częścią skarżącą orzeczenie o odsetkach i rozstrzygnął o kosztach postępowania. Zmieniając zaskarżony wyrok na niekorzyść powodów Sąd podkreślił kompensacyjną funkcję zadośćuczynienia za krzywdę i jego cel, wskazując szczegółowo, dlaczego uznał zasądzone kwoty zadośćuczynienia przez Sąd Okręgowy za zawyżone i dlaczego winno się różnicować te kwoty dla każdego z powodów.

Skargę kasacyjną wnieśli wszyscy powodowie, jednak ze względów formalnych Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2018 r. odrzucił skargę powodów R. C., I. C. i P. L. W rezultacie skargę kasacyjną wniósł jedynie powód E. C. i zarzucił Sądowi Apelacyjnemu naruszenie zaskarżonym wyrokiem przepisów prawa materialnego, tj. art. 446 § 4 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie przejawiające się uznaniem, że przyznana kwota tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę jest odpowiednia, podczas gdy w świetle prawidłowo poczynionych ustaleń faktycznych, a w szczególności silnych relacji rodzinnych łączących powoda ze zmarłymi, nagłego charakteru zdarzenia i utraty naraz dwóch bliskich członków rodziny, kwotę przyznaną tytułem zadośćuczynienia należy uznać za dalece zaniżoną i niespełniającą wymagania odpowiedniości w rozumieniu powołanego przepisu. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i zasądzenie na rzecz powoda kwotę 90 000 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 4 grudnia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, a w razie jej przyjęcia o oddalenie skargi i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powód E. C. powołał się na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. uznając, że w rozpoznawanej sprawie doszło do kwalifikowanej postaci naruszenia przez Sąd Apelacyjny, jak to zostało nazwane – naruszenia oczywistego i rażącego, przepisów prawa materialnego, tj. art. 446 § 4 k.c. Wynika to z tego, jak się wywodzi, że przyjęte przez Sąd Apelacyjny kwoty zadośćuczynienia, co w skardze kasacyjnej odnosi się do powoda E. C. nie odpowiadają faktycznym rozmiarom cierpienia po stracie naraz obojga dziadków i powinny być wyższe.

W uzasadnieniu wniosku pełnomocnik skarżącego tego nie wskazał, uczynił to dokładniej w uzasadnieniu podstawy skargi, tzn. odwołał się do orzecznictwa sądów powszechnych, próbując dowieść, że zasądzone zadośćuczynienie jest dalece zaniżone i niespełniające wymagania odpowiedniości w rozumieniu art. 446 § 4 k.c. Przytoczone argumenty są jednak bardzo skromne i wielce subiektywne, wobec bardzo obszernego piśmiennictwa oraz orzecznictwa Sądu Najwyższego i komentarzy na jego tle w kwestii znaczenia i funkcji zadośćuczynienia, jako kompensującego rozmiary wyrządzonej krzywdy. Należy to jednak do sfery ocennej, pozostawionej uznaniu sędziowskiemu w konkretnie rozpoznawanej sprawie i tylko wtedy, gdyby kwoty zasądzzonego zadośćuczynienia zupełnie nie przystawały do kwot przyznawanych w orzecznictwie sądowym jako pieniężne wyrównanie krzywdy na podstawie art. 446 § 4 k.c., można by mówić o potrzebie ponownego rozpoznania sprawy w tym zakresie (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 kwietnia 2015 r., III CSK 173/14, z dnia 15 maja 2015 r., V CSK 493/14, z dnia 20 sierpnia 2015 r., II CSK 595/14, z dnia 8 marca 2017 r., IV CSK 258/16 i z dnia 7 kwietnia 2017 r., V CSK 448/16).

Należy przy tym mieć na uwadze, że postępowanie kasacyjne ma charakter nadzwyczajnego środka zaskarżenia w odniesieniu do prawomocnego już orzeczenia sądowego i należy we wniosku o rozpoznanie sprawy w trybie skargi kasacyjnej wykazać naruszenie przepisu, stanowiącego podstawę skargi. W wypadku niniejszej sprawy musiałoby to oznaczać przekonanie na etapie kwalifikowania sprawy do rozpoznania przez Sąd Najwyższy, że w ogóle mogło nastąpić naruszenie art. 446 § 4 k.c. oraz że jest ono tak istotne, iż sprawa wymaga

ponownego rozpatrzenia w trybie nadzwyczajnym. W uzasadnieniu wniosku to nie nastąpiło, zwłaszcza że w końcowym jego fragmencie wskazuje się na konieczność dokonania wykładni art. 446 § 4 k.c., niczym tego nie motywując, a raczej wskazując na niezastosowanie tego przepisu w taki sposób, jak chciałby tego skarżący. Jednak Sąd Najwyższy nie jest kolejną instancją w toku rozpoznawania konkretnej sprawy, a skarga kasacyjna ma służyć wyjaśnianiu istotnych wątpliwości prawnych i ujednolicaniu orzecznictwa. Nie odnosi się to do różnic w wysokości przyznanego zadośćuczynienia, jakie mogą wystąpić w ocenie prawnej stanów faktycznych i ustalonych w poszczególnych sprawach krzywd doznanych przez osoby fizyczne w wyniku śmierci osób bliskich w wypadkach komunikacyjnych.

W tych okolicznościach na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej, odstępując na podstawie art. 102 k.p.c. od zasądzania kosztów postępowania kasacyjnego od skarżącego na rzecz strony pozwanej.

aj